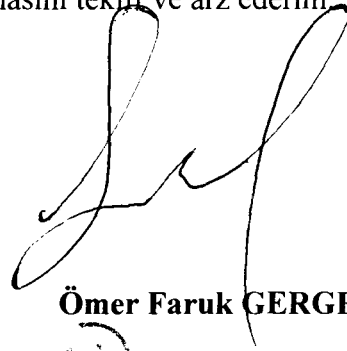

10/113

377
11.09.2018

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Mevsimlik tarım işçileri sürekli olarak sorunlar yaşamakta ancak yaşadıkları sorunlara köklü çözümler üretilmemektedir. Mevsimlik işçilerin yaşadıkları sorunları tespit etmek ve bu sorunlara çözümler üretebilmek amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince bir Meclis Araştırması açılmasını teklif ve arz ederim.

Ömer Faruk GERGERLİOĞLU

①

Kocaeli Milletvekili

GEREKÇE

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı verilerine göre mevsimlik gezici tarım işçilerinin sayıları 300.000 civarındadır. Bu işçilerin çocukları ile birlikte sayılarının en az bir milyonluk bir nüfusu kapsadığı tahmin edilmektedir.

Türkiye’de Anadolu’daki 48 ilde mevsimlik gezici tarım işçileri çalışmaktadır. Ortalama 4 ay çalışan mevsimlik gezici tarım işçileri ağırlıklı Karadeniz bölgesinde fındık, Ege’de yaşı zeytin, Çukurova’da pamuk, Orta Anadolu’da soğan, şekerpancarı, kayısı gibi ürünlerin çapa, toplama, kurutma ve serme işlemlerinde çalışmaktadırlar.

4857 sayılı İş Kanunu’nun “İstisnalar” başlıklı 4’üncü maddesine göre, “50’den az işçi çalıştırılan (50 dahil) tarım ve orman işlerinin yapıldığı işyerlerinde veya işletmelerinde” ve “aile ekonomisi sınırları içinde kalan tarımla ilgili her çeşit yapı işleri”nde ve “iş ilişkilerinde” bu kanun hükümlerinin uygulanmayacağı ifade edilmiştir.

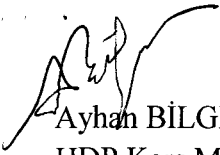
İş Kanunu kapsamı dışında tutulan tarım işçileri; sözleşme yapma, ücret, sözleşme feshi, haftalık ve yıllık izin, hastalık izni, işçi sağlığı ve güvenliği yaptırımları vb. gibi haklardan yararlanamamaktadır. Çalışma saatleri İş Kanunu’na aykırı şekilde normal çalışma sürelerinin çok üzerindedir. İşçilerin aile olarak çalışmaları nedeniyle, çocuk ve genç işçiler İş Kanunu’nun yasakları ihlal edilerek çalıştırılmaktadır. Mevsimlik işçiler 4857 sayılı İş Kanunundaki 50 sınırını aşsalar dahi geçici sürelerle farklı işlerde çalıştıklarından kayıtdışı olmaktan kurtulamamaktadırlar.

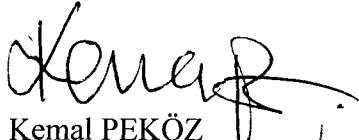
Mevsimsel tarım işçileri; uygun yerlerde barınamamakta, sağlıklı içme ve kullanma suyu ile tuvalet ve yıkanma yerlerinden yararlanamamakta, yeterli ve dengeli beslenememekte, temiz giyinememektedirler. Mevsimsel tarım işçileri; çocuk emeği sömürsünün önlenememesi ve okul döneminde iş başında olmaları nedeniyle okul çağındaki çocukları dahi eğitim-öğretimden yararlanamamaktadırlar.

Günümüzde iş kolları içerisinde tarım, en tehlikeli işkollarından biri olarak nitelendirilmektedir. Birçok ülkede tarımda görülen iş cinayetleri diğer sektörlere göre iki kat fazladır. Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) verilerine göre dünyada her yıl meydana gelen 335 bin ölümlü iş kazasının 170 bini tarım sektöründe görülmektedir. Tarım işçilerinde en sık görülen mesleki hastalıklar, zoonotik enfeksiyonlar, işle ilgili akciğer hastalıkları, deri hastalıkları ve kimyasal kullanımı ve uzun süre güneşe maruz kalma ile ilişkili bazı kanserler, kas iskelet sistemi sorunlarıdır. Bunların yanı sıra ülkemizde yaygın olan mevsimlik, gezici ve geçici tarım işçileri çalışma koşullarının ağırlığı, sosyal hakların yokluğu, kötü barınma koşulları, trafik kazaları gibi nedenlerle daha fazla sağlık sorunu yaşamaktadırlar.

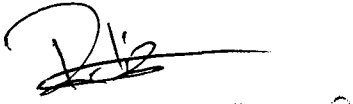
Mevsimlik tarım işçilerinin insan onuruna yakışır ve güvenilir bir şekilde ulaşımı sağlanamamakta, iş cinayetleri tarım işçilerinde en fazla görülen sorunları olup, kamyonlarla, traktörlerle işçi taşınması nedeniyle işçiler iş cinayetlerine kurban gitmektedirler. Son olarak ISIG Meclisinin paylaştığı habere göre 9 Elül 2018’ de Gaziantep’te mevsimlik tarım (fıstık) işçilerini taşıyan kamyonetin devrilmesi sonucu 3’ü ağır 17 işçi yaralanmıştır. Yine Gaziantep’te 2 Eylül 2018’de fıstık işçilerini taşıyan araç başka bir araçla çarpışmış; 2’si çocuk, 1’i göçmen, 1’i 81 yaşında olmak üzere 8 işçi yaşamını yitirmişti. Mevsimlik tarım işçileri görüldüğü üzere sürekli olarak sorunlar yaşamakta ancak yaşadıkları sorunlara köklü

özmler retilenemektir. Mevsimlik tarım işçilerinin yaşadıkları sorunları tespit etmek ve bu sorunlara çözümler üretebilmek amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğün 104'nc ve 105'inci maddeleri gereğince bir Meclis Araştırması açılmasını teklif ve arz ederim.

Ayhan BİLGİN 2
HDP Kars Milletvekili

Kemal PEKÖZ 1
HDP Adana Milletvekili

Bergan ÖZTÜRK 6
HDP Ağrı Milletvekili

Filiz KERESTECİOĞLU 8
HDP Ankara Milletvekili

Ayşe ACAR BAŞARAN 10
HDP Batman Milletvekili

Mehmet Ruştı TİRYAKİ 12
HDP Batman Milletvekili

Erdal AYDEMİR 14
HDP Bingöl Milletvekili

Salihe AYDENİZ 15
HDP Diyarbakır Milletvekili

Musa FARİSOĞULLARI 17
HDP Diyarbakır Milletvekili

Adnan Selçuk MIZRAKLI 18
HDP Diyarbakır Milletvekili

Tulay HATIMOĞULLARI ORUÇ 3
HDP Adana Milletvekili

Abdullah KOÇ 5
HDP Ağrı Milletvekili

Dirayet Dilan TAŞDEMİR 4
HDP Ağrı Milletvekili

Kemal BÜLBÜL 9
HDP Antalya Milletvekili

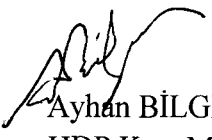

Necdet İPEKYÜZ 11
HDP Batman Milletvekili

Feleknas UCA 13
HDP Batman Milletvekili

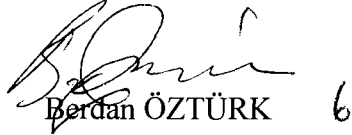

Dersim DAĞ 16
HDP Diyarbakır Milletvekili

Semra GÜZEL 18
HDP Diyarbakır Milletvekili

Hişyar ÖZSOY 20
HDP Diyarbakır Milletvekili

Ayhan BİLGİN 2
HDP Kars Milletvekili

Kemal PEKÖZ 4
HDP Adana Milletvekili

Berdan ÖZTÜRK 6
HDP Ağrı Milletvekili

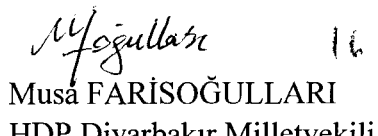

Filiz KERESTECİOĞLU 7
HDP Ankara Milletvekili

Ayşe ACAR BAŞARAN 9
HDP Batman Milletvekili

Mehmet Ruştü TİRYAKİ 11
HDP Batman Milletvekili

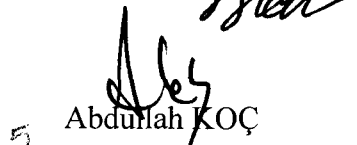

Erdal AYDEMİR 13
HDP Bingöl Milletvekili

Salihe AYDENİZ 14
HDP Diyarbakır Milletvekili

Musa FARİSOĞULLARI 16
HDP Diyarbakır Milletvekili

Adnan Selçuk MIZRAKLI 18
HDP Diyarbakır Milletvekili

eksik imza nedeniyle
imza sayfası değiştirildi.
3 Tulay HATIMOĞULLARI ORUÇ
HDP Adana Milletvekili

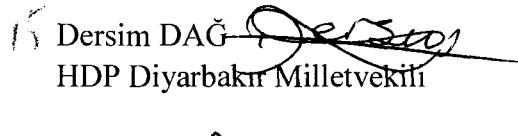

Abdullah KOÇ 5
HDP Ağrı Milletvekili

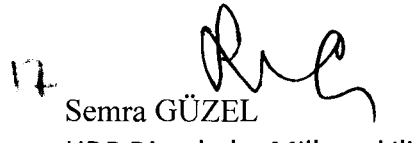
Dirayet Dilan TAŞDEMİR
HDP Ağrı Milletvekili

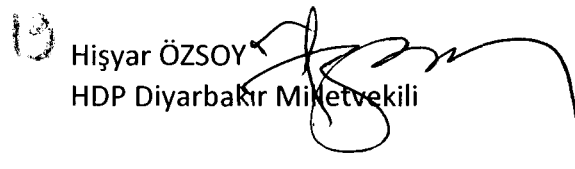

Kemal BÜLBÜL 8
HDP Antalya Milletvekili

Necdet İPEKYÜZ 10
HDP Batman Milletvekili

Feleknaş UCA 12
HDP Batman Milletvekili

Dersim DAĞ 15
HDP Diyarbakır Milletvekili

Semra GÜZEL 17
HDP Diyarbakır Milletvekili

Hişyar ÖZSOY 19
HDP Diyarbakır Milletvekili